

სამუშაო დარბაზები:

- A:** საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა.
III კორპუსი, საგამოფენო დარბაზი
- B:** საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა.
III კორპუსი. საკონფერენციო დარბაზი
- C:** საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა.
III კორპუსი. აუდიტორია

კონფერენციის ოფიციალური სამუშაო ენები:
ქართული, ინგლისური

რეგლამენტი: **20 ნუთი**

11:00-12:00	რეგისტრაცია საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა. ლადო გუდიაშვილის ქ. 7
12:00 – 14:00	ოფიციალური გახსნა, პლენარული სხდომა დარბაზი A
<i>ზაზა აბაშიძე</i>	კონფერენციის გახსნა
<i>ზაზა ალექსიძე</i>	ილია აბულაძე – ხელნაწერთა ინსტიტუტის დამაარსებელი
<i>ბრაიან უორდ-პერკინსი, ნიკოლოზ ალექსიძე</i>	პროექტი „წმინდანთა კულტი გვიან ანტიკურ პერიოდში“: ქრისტიანულ სამყაროში წმინდანთა კულტის განვითარების დოკუმენტირება და კვლევა
14:00 – 15:00	მსუბუქი სადილი

15:00-18:00

**ქველი ქართული ფილოლოგია
დარბაზი A**

სხდომის თავმჯდომარე – მაია რაფავა

მაია რაფავა

ტაო-კლარჯეთიდან ათონამდე, ათონიდან – გელათამდე: ქართულ-სომხურ ლიტერატურულ ურთიერთობათა კვალდაკვალ

*ლია კიკნაძე,
მიხეილ ქავთარია,
ლილი ხევსურიანი,
ლალი ჯღამაია*

ათონის ივირონი – ქართული კულტურულ-საგანმანათლებლო კერა (ივირონის ქართულ ხელნაწერთა კოლექცია)

ეკა დულაშვილი

ათონის მთის სავანეების (წმ. პანტელეიმონისა და სიმონოპეტრას) უცნობი ქართული ხელნაწერები

**პროექტის
პრეზენტაცია**

ქართული ხელნაწერი საზღვარგარეთ
(*მაია კარანაძე, ვლადიმერ კეკელია, ზურაბ სამარღანიშვილი, ლელა შათირიშვილი, ნესტან ჩხიკვაძე*)

*ექვთიმე
კოჭლამაზაშვილი*

ეფრემ მცირის შენიშვნა წმ. ბასილი კესარიელისა და წმ. ეფრემ ასურის მიერ ორმოცი სებასტიელი მონამის შესახებმელად წარმოთქმული ჰომილიების ურთიერთმიმართების შესახებ

*გიორგი
მაჭარაშვილი*

ქართული ეროვნული იდენტობა შავიოგრაფიული და ჰიმნოგრაფიული ტექსტების მიხედვით

დისკუსია

15:00-18:00

**ისტორია, წყაროთმცოდნეობა
დარბაზი B**

სხდომის თავმჯდომარეები:

მზია სურგულაძე, ჰიროტაკე მაედა

*დარეჯან
კლდიაშვილი*

ქართული სამონასტრო სულთა მატრიანეები (კვლევის შედეგები)

თემო ჯოჯუა

ტაო-კლარჯეთის ქართული ეპიგრაფიკული ძეგლები: მერენესის ეკლესიის 954 წლის წარწერა

**პროექტის
პრეზენტაცია**

ტაო-კლარჯეთის მნიგნობრული მემკვიდრეობა (*ეთერ ედიშერაშვილი, მაია კარანაძე, ნიკოლოზ ჟღენტი, მზია სურგულაძე, ლელა შათირიშვილი, ნესტან ჩხიკვაძე, ნათია ხიზანიშვილი*)

*ჰაირაპეტ
მარგარიანი*

ალასტანის მეფეები სომხური და ქართული პირველწყაროების მიხედვით

ჰიროტაკე მაედა

საქართველოსა და სეფიანთა ირანის ურთიერთობების კვლევა ფაზლის ცნობებზე დაყრდნობით: რა იყო გიორგი სააკაძის სეფიანთა კარზე წასვლის მიზეზი?

*თეა ქართველიშვილი,
თამარ ქორიძე*

ქართლისა (აღმოსავლეთ საქართველოს) და აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) კათოლიკოსები და მათი ტიტულატურა XV-XVIII საუკუნეებში

დისკუსია

10:00-14:00	ქველი ქართული ფილოლოგია დარბაზი A <i>სხდომის თავმჯდომარეები:</i> თამარ ოთხმეზური, ბერნარ უტიე სხდომა ეძღვნება ელენე მეტრეველის 100 წლის იუბილეს <i>მარლ რენუ</i> იადგარი: მისი ისტორიული, ლიტურგიკული და საღვთისმეტყველო მნიშვნელობა <i>ბერნარ უტიე</i> სინას მთის ქართული ხელნაწერები №84 და №90: მათი რაობის ახლებური გააზრება <i>ლელა ხაჩიძე</i> რომანოზ მელოდოსის საგალობლების ძველი ქართული თარგმანები <i>თინათინ ქრონცი</i> იმპერატორები და წყალი: სიახლეები იერუსალიმური კურთხევანის პროექტის შესახებ <i>თამარ პატარიძე, ვერონიკ სომერსი</i> გრიგოლ ნაზიანზელი: ლიუვენ-ლა-ნევი – თბილისი, გამოცემა – სიმფონია ნიგნაპის პრეზენტაცია გრიგოლ ღვთისმეტყველის თხზულებათა ქართული კორპუსი, 7 ტომად (Brepols Publishers, 1998-2018) (ნინო მელიქიშვილი); უცხოეთში გადაწერილი ქართული ხელნაწერები საქართველოს სიძველეთსაცავებში. ილუსტრირებული კატალოგი (შემდგენლები: ვლადიმერ კეკელია, ნათია მიროტაძე, თამარ ოთხმეზური, დალი ჩიტუნაშვილი. რედ. თამარ ოთხმეზური, თბ., 2018) დისკუსია
14:00 – 15:00	მსუბუქი სადილი

10:00-14:00	ხელოვნებათმცოდნეობა დარბაზი B <i>სხდომის თავმჯდომარე – ნინო ქავთარია</i> <i>ელენე მაჭავარიანი</i> ქართული სამსახოვანი ანბანის მხატვრული თავისებურებანი ქართული ხელნაწერების მიხედვით <i>ქეთევან ტატიშვილი, ნინო ქავთარია</i> დასურათებულ ხელნაწერებში დაცული მინიატიურების შესწავლის ახალი მიმართულებები და მეთოდები <i>ნინო ციციშვილი</i> ულტურათა გზაჯვარედინზე: XVIII-XIX საუკუნეების ქართული საეკლესიო ხელნაწერის შემკულობა <i>აპოსტოლოს გ. მანტასი</i> „ზღვის დაყუდება“ მოქვის სახარებაში და ქარის პერსონიფიკაცია ბიზანტიურ ხელოვნებაში დისკუსია
14:00 – 15:00	მსუბუქი სადილი

15:00-18:00

**არქივთმცოდნეობა
დარბაზი A**

სხდომის თავმჯდომარე – თამარ ჭუმბურიძე

*ნუგ ზარ
პაპუაშვილი*

პავლე სვეტლოვი – კალისტრატე ცინცაძეს შოთა რუსთაველის შესახებ

ია მელნიკოვა

ამიერკავკასიაში მართლმადიდებელი ეკლესიის მოწყობის შესახებ შექმნილი კომისიის მუშაობა 1917-1918 წლების რუსეთის ადგილობრივი კრების ფარგლებში (რუსეთის სახელმწიფო და რუსეთის სახელმწიფო საისტორიო არქივების მასალების მიხედვით)

ჰუბერტ კაუფჰოლდი

ქართველოლოგიური კვლევების პიონერი გერმანიაში: იგნაც რუკერისა და კორნელი კეკელიძის მიმოწერა

თამარ ჭუმბურიძე

ქართველოლოგიის ისტორიის მნიშვნელოვანი წყარო: იულიუს ასფალგის პირადი წერილები

შორენა მურუსიძე

ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული ქართველ ემიგრანტთა არქივები (მნიშვნელობა და დამუშავების თავისებურებები).

*ალექსანდრე ბოშიშვილი,
აპოლონ თაბუაშვილი*

საქართველოს ეკონომიკური ისტორიის საკითხები – აკად. ივანე ჯავახიშვილის პირად არქივში დაცული გამოუქვეყნებელი მასალები

დისკუსია

15:00-18:00

**ისტორია, წყაროთმცოდნეობა
დარბაზი B**

სხდომის თავმჯდომარე – ვლადიმერ კეკელია

ოლგა ვასილიევა

ქართული ხელნაწერები რუსეთის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში: კოლექციის ფორმირების ისტორიასთან დაკავშირებით

ვლადიმერ კეკელია

კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ქართული ხელნაწერების ფონდის ჩამოყალიბების ისტორიიდან

ელენა ჩეპელი

საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში დაცული პაპირუსზე შესრულებული გამოუქვეყნებელი დოკუმენტები გრიგოლ წერეთლის კოლექციიდან

*მიროსლავ
პ. კრუკი*

ქართული ხელნაწერები კრაკოვის ჩარტორიისკების ბიბლიოთეკაში.

თამარ აბულაძე

სამეცნიერო შინაარსის ხელნაწერები: ინტერდისციპლინური კვლევა, შედეგები და პერსპექტივები

დისკუსია

30 ივნისი, შაბათი

10:00-14:00

**ქველი ქართული ფილოლოგია
დარბაზი A**

სხდომის თავმჯდომარეები:
დალი ჩიტუნაშვილი, ალესანდრო მარია ბრუნი

ნათია დუნდუა

ტობის წიგნის ქართული ვერსიის მნიშვნელობა ბიბლიის ტექსტუალური კრიტიკისთვის

ტიმოთი სეილორსი

ქართული თარგმანით შემონახული II საუკუნის ქრისტიანული მწერლობის ძეგლები ძველ ქართულ ხელნაწერებში (მოკლე მიმოხილვა)

ხათუნა გაფრინდაშვილი, ციციინო გულედანი, ნათია მიროტაძე, დალი ჩიტუნაშვილი, ირმა ხოსიტაშვილი ქართული პალიმფსესტები ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში

**წიგნის
პრეზენტაცია**

ლამარა ქაჯაია, პუნქტუაცია ქართულ ხელნაწერებში (V-XII სს.) (თბ., 2018)

ემილიო ბონფილიო

ბიზანტიიდან კავკასიამდე: იოანე ოქროპირი ქართულად

ალესანდრო მარია ბრუნი

„დავითნის“ ძველი ქართული თარგმანი და მისი წყარო: შედარებითი ტექსტობრივი კრიტიკის ცალკეული საკითხები

პარმენ მარგველაშვილი

„ვეფხისტყაოსნის“ ხელნაწერთა ვარიანტები და წერეთლისეული ნუსხა

დისკუსია

10:00-14:00

**კულტურული მემკვიდრეობის
კვლევის მეთოდოლოგია XXI საუკუნეში
დარბაზი B**

სხდომის თავმჯდომარე – შალვა გლოველი

მაია ნინიძე

ხელნაწერთა გენეტიკური კვლევის უახლესი მეთოდი და მისი მნიშვნელობა ქართულ ხელნაწერთა შესასწავლად

შალვა გლოველი

ციფრული ჰუმანიტარია და ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი

ჯილიან ვეისონი

ქართული კოლექცია ბოდლეს ბიბლიოთეკაში: XXI საუკუნე

დისკუსია

14:00 – 15:00

მსუბუქი სადილი

10:00-14:00

**კონსერვაცია-რესტავრაცია
დარბაზი C**

*სხდომის თავმჯდომარე –
რევაზ კლდიაშვილი*

*შორენა თავაძე,
რევაზ კლდიაშვილი,
იზოლდა ჯიქიძე*

მელნის მორფოლოგიური და
ელემენტური ანალიზი

გაიანე ელიაზიანი

მატენადარანის მძიმედ დაზიანებული
წერილობითი ძეგლების
რესტავრაცია

ტატიანა საბიანინა

სამეცნიერო რესტავრაციისა და
გრაფიკის კონსერვაციის ლაბორატორიის
საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები

ალექსეი კაშჩევი

რუსეთის სახელმწიფო ბიბლიოთეკის
ფონდების დაცვის მიმართულებები

სასტენდო მოხსენებები:

*ასმათ გვაზავა,
ლეილა გოცირიძე,
თამარ დვალიშვილი,
სოფიო ცერცვაძე*

წერილობითი მემკვიდრეობის
კონსერვაცია-რესტავრაციის
სამეცნიერო კვლევების შედეგები

*ია ახვლედიანი,
ირინა გოგონია,
მაია კარანაძე*

ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში
დაცული ქართული ხელნაწერების
ჭედური ყდები: კვლევის შედეგები
და პერსპექტივები

დისკუსია

14:00 – 15:00

მსუბუქი სადილი

THE CONFERENCE VENUE:

- A:** National Parliamentary Library of Georgia. Building III. Exhibition hall.
- B:** National Parliamentary Library of Georgia. Building III. Conference hall.
- C:** National Parliamentary Library of Georgia. Building III. Auditorium.

Official languages of Conference:
Georgian, English

Time-limit: **20 minutes**

28 JUNE, THURSDAY

11:00-12:00

REGISTRATION

**National Parliamentary Library of Georgia.
7 Lado Gudiashvili str.**

12:00 – 14:00

**OFFICIAL OPENING, PLENARY SESSION
Hall A**

Zaza Abashidze.

Opening the Conference

Zaza Aleksidze

Ilia Abuladze – The Founder of the Institute
of Manuscripts

*Bryan
Ward-Perkins,
Nikoloz Aleksidze*

The Cult of Saints in Late Antiquity Project:
Documenting and Exploring the
Development of the Cult of Saints Across
the Christian World

14:00 – 15:00

Lunch

15:00-18:00

**OLD GEORGIAN PHILOLOGY
Hall A**

Chair – Maia Rapava

Maia Rapava

From Tao-Klarjeti to Athos, From Athos to
Gelati: Georgian-Armenian Literary Relations

*Lali Jgamaia,
Mikheil Kavtaria,
Lili Khevsuriani,
Lia Kiknadze*

Iviron of Athos: Georgian Cultural
and Educational Center (Collection of
Georgian Manuscripts in Iviron)

Eka Dugashvili

Unknown Georgian Manuscripts from
Monasteries of Mount Athos (St. Panteleimon
and Simonopetra)

**PROJECT
PRESENTATION**

The Georgian manuscript collections abroad
(*Nestan Chkhikvadze, Maia Karanadze,
Vladimer Kekelia, Zurab Samarganishvili,
Lela Shatirishvili*)

*Ekvtime
Kochlamazashvili*

Ephrem Mtsire's Note about Interrelation
of St. Basil of Caesarea and St. Ephrem the
Syrian's Homilies to Forty Martyrs of Sebaste

*Giorgi
Macharashvili*

Traces of Georgian National Identity
in Hagiographical and Hymnographical Texts

Discussion

15:00-18:00	HISTORY, SOURCE CRITICISM Hall B <i>Chairs: Mzia Surguladze, Hirotake Maeda</i>
<i>Darejan Kldiashvili</i>	The Georgian Monastery Synodal Records (Results of the Study)
<i>Temo Jojua</i>	Georgian Epigraphical Monuments of Tao-Klarjeti: Inscription of Merenesi Church, Dated to 954
PROJECT PRESENTATION	The Tao-Klarjeti Literary Heritage <i>(Nestan Chkhikvadze, Maia Karanadze, Natia Khizanishvili, Lela Shatirishvili, Mzia Surguladze, Nikoloz Zghenti)</i>
<i>Hayrapet Margaryan</i>	Kings of Alastan According to Armenian and Georgian Primary Sources
<i>Hirotake Maeda</i>	Studies on the Georgian-Safavid Relations on the Basis of Fazli's Information: How Giorgi Saakadze Defected to the Safavid Court?
<i>Tea Kartvelishvili, Tamar Koridze</i>	Catholicoi of Kartli (East Georgia) and Apkhazeti (West Georgia) and their Titles in the 15 th -18 th Centuries
	Discussion

10:00-14:00	OLD GEORGIAN PHILOLOGY Hall A <i>Chairs: Thamar Otkhmezuri, Bernard Outtier</i>
	THE SESSION IS DEDICATED TO ACAD. ELENE METREVELI'S 100TH ANNIVERSARY
<i>Charles Renoux</i>	The Iadgari: Its Historical, Liturgical and Theological Significance
<i>Bernard Outtier</i>	Ms. Sinai Geo. №84 and №90: New Lights on the Content
<i>Lela Khachidze</i>	Old Georgian Translations of Romanos the Melodist's Hymns
<i>Tinatin Chronz</i>	Emperors and Waters: News from the Jerusalem Euchologion Project
<i>Tamar Pataridze, Véronique Somers</i>	Gregory Nazianzen: between Louvain-la-Neuve and Tbilisi, Between editions and Concordances
PRESENTATION OF BOOKS	Georgian Corpus of Gregory the Theologian's Works in Seven Volumes (Brepols Publishers, 1998-2018) (<i>Nino Melikishvili</i>); Georgian Manuscripts Copied Abroad in Libraries and Museums of Georgia. Illustrated Catalogue (<i>Compiled by Dali Chitunashvili, Vladimer Kekelia, Natia Mirotadze, Thamar Otkhmezuri, editor: Th. Otkhmezuri, Tbilisi, 2018</i>)
	Discussion
14:00 – 15:00	Lunch

10:00-14:00

**ART STUDY
Hall B**

Chair – Nino Kavtaria

Elene Machavariani

Artistic Features of Three Writing Systems of the Georgian Alphabet in the Georgian Manuscripts

*Nino Kavtaria,
Ketevan Tatisvili*

The New Directions and Methods for the Study of Miniatures from Illuminated Manuscripts

Nino Tsitsishvili

On the Crossroad of Cultures: Decoration of Georgian Church Manuscripts Dating to the 18th-19th Centuries

Apostolos G. Mantas

Calming of the Storm in the Mokvi Gospel and Personifications of Winds in Byzantine Art

Discussion

14:00 – 15:00

Lunch

15:00-18:00

**ARCHIVAL STUDY
Hall A**

Chair – Tamar Tchumburidze

Nugzar Papuashvili

Letter of Pavel Svetlov to Kalistrate Tsintsadze about Shota Rustaveli

Ia Melnikova

Commission's Work on the Issues of Orthodox Church Structure in the Transcaucasus in 1917-1918 Under the Auspices of the Local Church Meeting of Russia (According to the Materials Held at State Archive and State Historical Archive of Russia)

Hubert Kaufhold

A Pioneer of Georgian Studies in Germany. The Correspondence between Ignaz Rucker and Korneli Kekelidze

Tamar Tchumburidze

A Significant Source for History of Kartvelology: Personal Letters of Julius Assfalg

Shorena Murusidze

Archives of Georgian Emigrants Held at Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts (Significance and Peculiarities of their Processing)

*Aleksandre Boshishvili,
Apolon Tabuashvili*

Issues of Economic History of Georgia: Unpublished Materials Preserved in a Private Archive of Ivane Javakhishvili

Discussion

15:00-18:00

HISTORY, SOURCE CRITICISM**Hall B***Chair – Vladimer Kekelia**Olga Vasilyeva*

Georgian Manuscripts in the National Library of Russia: Towards the History of Acquisitions

Vladimer Kekelia

From History of Acquisition of the Collection of Georgian Manuscripts at the Korneli Kekelidze Georgian National Centre of Manuscripts

Elena Chepel

Unpublished Papyrus Documents in the Archive of Grigol Tsereteli at the Georgian National Centre of Manuscripts

Mirosław P. Kruk

Georgian Manuscripts in the Czartoryski Library in Krakow

Tamar Abuladze

Manuscripts of Scientific Content: Interdisciplinary Study, Results and Prospects

Discussion

10:00-14:00

OLD GEORGIAN PHILOLOGY**Hall A***Chairs: Dali Chitunashvili, Alessandro Maria Bruni**Natia Dundua*

Importance of the Georgian Version of the Book of Tobit for Textual Criticism of the Bible

Timothy B. Sailors

Second-Century Christian Literature Preserved in Georgian Translation: A Brief Survey of the Manuscript Witnesses

*Dali Chitunashvili,
Khatuna Gaprindashvili,
Tsitsino Guledani,
Irma Khositashvili,
Natia Mirotadze*

Georgian Palimpsests at the Georgian National Centre of Manuscripts

**PRESENTATION
OF BOOK****L. Kajaia. Punctuation in Georgian Manuscripts (5th-12th cc.), Tbilisi, 2018***Emilio Bonfiglio*

From Byzantium to the Caucasus: John Chrysostom in Georgian

*Alessandro
Maria Bruni*

The Old Georgian Translation of the Book of Psalms and its Source-Text: Some Issues in Comparative Textual Criticism

Parmen Margvelashvili

Versions of Manuscripts of “The Man in the panther’s skin” and the Tsereteli list

Discussion

10:00-14:00 **CULTURAL HERITAGE RESEARCH
METHODOLOGY, MANAGEMENT
IN 21ST CENTURY**
Hall B

Chair – Shalva Gloveli

Maia Ninidze The Modern Method for the Genetic Study
of Manuscripts and its Importance for the Study
of Georgian Manuscripts

Shalva Gloveli Digital Humanities and Korneli Kekelidze
Georgian National Centre of Manuscripts

Gillian Evison Managing the Bodleian Libraries’ Georgian
Collection in the 21st Century

Discussion

14:00 – 15:00 **Lunch**

10:00-14:00 **CONSERVATION-RESTORATION
Hall C**

Chair – Revaz Kldiashvili

*Izolda Jikidze,
Revaz Kldiashvili,
Shorena Tavadze* Morphological and Ultimate Analysis of the Ink

Gayane Eliazyan Restoration of Severely Damaged Monuments
of Written Culture in Matenadaran

Tatiana Sabyanina Main Work Trends of the Laboratory
of Scientific Restoration and Conservation
of Graphics

Aleksei Kashcheev Work Trends on Stocks Preservation
of the Russian State Library

Poster presentations:

*Tamar Dvalishvili,
Leila Gotsiridze,
Asmat Gvazava,
Sopio Tsertsvadze* The Results of the Scientific Study of the
Conservation and Restoration of the
Written Heritage

*Ia Akhvlediani,
Irina Gogonaia,
Maia Karanadze* The Repoussé Metal Covers of
Old Georgian Manuscripts Preserved at the
National Centre of Manuscripts: Results and
Prospects of the Study

Discussion

14:00 – 15:00 **Lunch**

შენიშვნები

REMARKS